

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobkyně: **M. K.**, narozená dne X
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště pro Prahu a Střední
Čechy**
sídlem Sokolovská 855/225, 190 00 Praha 9

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 12. 2022 č.j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 8. 12. 2022 č.j. X se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště pro Prahu a Střední Čechy (dále jen „žalovaná“) ze dne 8. 12. 2022 č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“) a § 90 odst. 5 zákona č.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuty námitky žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 8. 2022 č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl žalobkyni žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“).

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně nesouhlasila s posouzením svého zdravotního stavu, vymezovala se proti námitkovému posudku ze dne 22. 11. 2022, kdy nebylo dostatečně odůvodněno, proč lékařka dospěla k hodnocení poklesu pracovní schopnosti 30 %. V posudku bylo uvedeno, že k námitkám byly doloženy zprávy MUDr. H. ze dne 1. 9. 2022 a 20. 9. 2022, ve skutečnosti však byla doložena zpráva MUDr. H. ze dne 26. 8. 2022 a MUDr. H. ze dne 20. 9. 2022, které však nejsou uvedeny ve výčtu lékařských zpráv, není tam ani zpráva ze dne 1. 11. 2021 od MUDr. K., není tedy jasné, z jakých zpráv námitkový posudek vycházel. Poukazovala na to, že ohledně položky 7, kapitoly V, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. je požadováno posoudit poznávání, emotivitu, afektivitu, ovládání, kontrolu impulzů, způsob chování, zvládání interpersonálních situací a oblast vztahů; z posudku nevyplývá, že by taková oblast byla hodnocena. Poukazovala na položku 7c) kapitoly V. přílohy k vyhlášce, když ze zprávy MUDr. H. ze dne 20. 9. 2022 jasně vyplývá, že u žalobkyně se jiné závažné duševní postižení vyskytuje, další diagnózy jsou uvedeny i v propouštěcí zprávě dne 6. 5. 2022, není uvedeno, jaký vliv mají další diagnózy na pokles pracovní schopnosti žalobkyně. Nebylo hodnoceno ani pracovní a společenské fungování žalobkyně, byla hodnocena pouze její aktuální dočasná pracovní neschopnost. V posudku je zmíněna diagnóza Aspergerova syndromu, avšak není s ní dále pracována a není nijak hodnocena. Není uvedeno, proč nebylo přistoupeno k navýšení až o 10 % podle § 3 vyhlášky. Posudek nepovažovala za přesvědčivý.
4. Navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a aby její zdravotní stav byl přezkoumán Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí.

III. Vyjádření žalované

5. Žalovaná ve svém vyjádření poukázala na ust. § 39 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., kdy v předmětné věci se jedná o dávku podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí žalované je závislé na odborném lékařském posouzení. Shrnula náležitosti posudku a poukázala na závěry námitkového posudku ze dne 16. 11. 2022, dle kterého žalobkyně nebyla invalidní, byl potvrzen závěr prvostupňového posudku. S ohledem na námitky žalobkyně navrhla důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR ve smyslu ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.
6. Žalovaná pro případ, že posudkovou komisí nebude prokázána invalidita žalobkyně, navrhla, aby byla žaloba zamítnuta jako nedůvodná, jinak ponechala rozhodnutí na úvaze soudu s ohledem na výsledky zdravotního posouzení žalobkyně.

IV. Obsah správního spisu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně podala dne 9. 6. 2022 žádost o invalidní důchod od skončení výplaty ND.
8. Dle posudku PSSZ-LPS pro Prahu 10 č.j. LPS/2022/1028-JM_CSSZ ze dne 21. 7. 2022 (tj. prvostupňový posudek) žalobkyně trpí emočně nestabilní poruchou osobnosti, která je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, jde o zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 7b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „Vyhláška“), pro které byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti na 30 %, tato hranice nebyla dle § 3 a 4 Vyhlášky změněna, posuzovaná není invalidní. Lékařka z rozpětí 30-45 % zvolila hodnotu 30 % vzhledem k dosavadnímu průběhu a tíži uvedené symptomatologie, který doposud umožňoval pacientce výkon pravidelného zaměstnání na hlavní pracovní poměr, přechodná období dekompenzace psychického stavu vždy zatím zkompenzována v rámci DPN, kterou má vystavenou i nyní.
9. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 4. 8. 2022 správní orgán I. stupně zamítl žalobkyni žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., neboť podle posudku PSSZ ze dne 21. 7. 2022 žalobkyně není invalidní a její pracovní schopnost poklesla pouze o 30 %.
10. Žalobkyně podala dne 13. 9. 2022 proti prvostupňovému rozhodnutí námitky, kde uvedla, že z důvodu svého psychického stavu není aktuálně schopna se plně zapojit do pracovního procesu, doložila lékařské zprávy.
11. V posudku o invaliditě v námitkovém řízení ze dne 16. 11. 2022 č.j. LPS/2022/1118-NR-PRH_CSSZ (tj. námitkový posudek) ve znění opravného posudku ze dne 8. 12. 2022 dospěla posudková lékařka ve shodě s prvostupňovým posudkem k závěru, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona č. 155/1995 Sb., jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 7b) přílohy k Vyhlášce (kde je uvedeno funkční postižení pro poruchy osobnosti), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 30 %, procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle § 3 a 4 Vyhlášky se nemění, žalobkyně není invalidní. Posuzující lékařka shledala, že jde o emočně nestabilní poruchu osobnosti, hraniční typ, Aspergerův syndrom. Je popsán průběh léčby a hospitalizací. I po přezkumu hodnoceno shodně s prvostupňovým posudkem dle kapitoly V. položky 7b) přílohy k Vyhlášce, kde je uvedeno funkční postižení u poruch osobnosti, osobnost hodnocena jako emočně nestabilní s hraničními rysy, z možného rozpětí 30-45 % zvolen 30 % pokles, který dále nebyl měněn, procentní míra poklesu pracovní schopnosti se dle § 3 a 4 Vyhlášky nemění.
12. V napadeném rozhodnutí ze dne 8. 12. 2022 žalovaná poukázala na ust. § 5 písm. i) a § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., dle kterých posuzuje zdravotní stav žalobkyně pro účely řízení o námitkách posudkový lékař. Vyšla z námitkového posudku o invaliditě ze dne 16. 11. 2022, shrnula jeho podklady, skutková zjištění učiněná v posudku včetně hodnocení dle přílohy k Vyhlášce, a dále jeho závěry, z posudku obsáhle citovala, posudek potvrdil závěry prvostupňového posudku, pracovní schopnost poklesla pouze o 30 %, námitkám nebylo vyhověno. Odkázala na příslušnou právní úpravu (§ 26 a § 39 odst. 1, 2 a § 38 zákona č. 155/1995 Sb.), vzhledem k tomu, že po přezkoumání

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

zdravotního stavu činí míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně pouze 30 %, dospěla k závěru, že nebyly splněny podmínky pro invaliditu dle ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., námitky žalobkyně neshledala důvodnými a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
14. K projednání dané věci nařídil soud ústní jednání, které se konalo dne 19. 1. 2024, a to vzhledem k tomu, že v řízení bylo prováděno dokazování. Žalobkyně se z jednání omluvila, požádala o projednání věci v její nepřítomnosti, žalovaná při jednání setrvala na svém stanovisku.
15. Podle ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb. *pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.*
16. Ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. upravuje 3 stupně invalidity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a dále v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
17. Podle § 3 Vyhlášky v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (odst. 1) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (odst. 2).
18. Správní orgán není sám oprávněn zkoumat, zda a k jakému datu se žadatel stal invalidním, správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod, případně jeho změně, je tak závislé především na odborném lékařském posouzení (viz ust. § 8 odst. 7, 8, 9 zákona č. 582/1991 Sb.). Správní orgán je pouze oprávněn a zároveň též povinen vyhodnotit, zda lékařský posudek, ze kterého při posouzení nároku na invalidní důchod vychází, splňuje požadavky na úplnost a přesvědčivost.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

19. Na základě ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. V takovém posudku odborné lékařské komise se pak hodnotí celkový zdravotní stav, dochované pracovní schopnosti pojištěnce a zaujímají se v něm též posudkové závěry o invaliditě a jejím vzniku.
20. V projednávaném případě žalobkyně zejména zpochybňovala závěry posudkových lékařů ohledně posouzení jejího zdravotního stavu, žalovaná pak ze závěrů posudkových lékařů vycházela. S ohledem na to soud nechal vypracovat posudek Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Praze. Posudková komise soudu předložila posudek ze dne 25. 4. 2023, evidenční číslo SZ/2023/531-PH-11 (dále jen „Posudek MPSV“) a dále jeho doplnění ze dne 29. 11. 2023 č. SZ/2023/3366-PH-3 které soud provedl při jednání jako důkaz; soud sám není oprávněn zdravotní stav žalobkyně zkoumat.
21. Posudek MPSV byl vypracován komisí ve složení předsedkyně komise: MUDr. Mgr. E. K., další lékař: MUDr. T. M. s odborností psychiatrie. Z posudku vyplývá, že komise vycházela ze spisové dokumentace ČSSZ, ze soudního spisu včetně doložených lékařských nálezů, posuzovaná byla k jednání komise přizvána, ale omluvila se, dokumentace byla dostatečná k projednání v nepřítomnosti, žalobkyně nebyla jednání komise přítomna, nebyla s posudkovým závěrem seznámena. Dle výroku k datu vydání napadeného rozhodnutí byla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., šlo o invaliditu prvního stupně, šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého pracovního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, doba platnosti 31. 12. 2025. V Posudku MPSV je popsána anamnéza žalobkyně včetně pracovní anamnézy, dle které měla středoškolské vzdělání s maturitou, vysokoškolské vzdělání nedokončila, pracovala jako prodavačka, ostraha, operátorka, pracovník obchodního provozu u různých zaměstnavatelů, poslední pracovní zařazení bylo od 8/2020, následně byla v dlouhodobé pracovní neschopnosti. Posuzovaná trpěla emočně nestabilní poruchou osobnosti (hraniční typ), dále pylovou alergií a intolerancí laktózy, od 1/2020 navštěvovala psychoterapie, od 10/2021 byla v péči psychiatra, v počátku léčby byl stav značně dekompenzován, opakované suicidální pokusy, léčbou došlo k určitému náhledu na psychické obtíže. Byly shrnuty posudkově významné lékařské nálezy včetně zprávy praktického lékaře ze dne 15. 7. 2022, zprávy MUDr. H. ze dne 20. 9. 2022 a ze dne 19. 12. 2022. Souhrn diagnóz, kde jsou uvedeny: emočně nestabilní porucha osobnosti, Aspergerův syndrom, sociální fobie, opakované suicidální pokusy, astma. V posudkovém zhodnocení komise shledala, že v rozhodné době byla u posuzované dokumentována emočně nestabilní porucha osobnosti, dále trpěla pylovou alergií a intolerancí laktózy, od 1/2020 navštěvovala psychoterapie, od 10/2021 byla v péči psychiatra., v počátku léčby stav značně dekompenzován, opakované suicidální pokusy, léčbou došlo k určitému náhledu na psychické obtíže. Bylo dokumentováno lehce zpomalené psychomotorické tempo, myšlení a vnímání bez poruch, nepychotické, nálada byla kolísavá, suicidální tendence negovala, dle anamnézy přítomny sebedestruktivní fantazie, proběhly opakované závažné suicidální pokusy, přítomna byla výrazná emoční labilita v reakci na nestandardní a konfliktní situace, sociální stažení až lehká fobie, přítomny autistické rysy, osobnost emočně nestabilní Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

s hraničními rysy, susp. disociační stavy, intelekt byl v normě až pod průměrem. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla emočně nestabilní porucha osobnosti, Aspergerův syndrom, sociální fobie. Postižení posuzované bylo hodnoceno podle kapitoly V., položky 7b) přílohy k Vyhlášce, podle níž jsou hodnoceny poruchy osobnosti s podstatným narušením pracovního a společenského fungování, jedná se o stavy se středně těžkým postižením, se závažným maladaptivním chováním a opakovanými situačními dekompenzacemi. Vzhledem k doloženým zprávám nebyla naplněna položka 7c). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla ve smyslu § 3 a 4 Vyhlášky navýšena o 5 % pro vliv dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost posuzované využívat dosažené vzdělání a znalosti. Námitky uvedené v žalobě byly důvodem k změně posudkového závěru.

22. V doplnění posudku ze dne 29. 11. 2023 č. SZ/2023/3366-PH-3 posudková komise na výzvu soudu uvedla, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na dolní hranici položky na 30 %, procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla ve smyslu § 3 a 4 Vyhlášky navýšena o 5 % pro vliv dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost posuzované využívat dosažené vzdělání a znalosti, datum vzniku invalidity bylo stanoveno doloženou lékařskou zprávou – psychiatrie MUDr. H. ze dne 20. 9. 2022 k uvedenému datu, tj. 20. 9. 2022.

23. Žalobkyně se k Posudku MPSV nevyjádřila, žalovaná navrhla, aby soud rozhodl dle posudku.

24. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 25. 1. 2019 č.j. 8 Ads 138/2017-40 k tomu NSS uvedl, že: *„Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové*

komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38).“

25. Soud shledal, že Posudek MPSV splňuje požadavky na řádné odůvodnění závěru, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v rozsahu prvního stupně invalidity, neboť její pracovní schopnost poklesla o 35 %. Soud považuje Posudek MPSV ve znění jeho doplnění za komplexní a dostatečný, posudková komise hodnotila zdravotní postižení žalobkyně shodně jako předchozí posudky dle kapitoly V., položky 7b) přílohy k Vyhlášce a mírou poklesu pracovní schopnosti 30 %, nicméně komise srozumitelně zdůvodnila, proč na rozdíl od předchozích posudků přistoupila k navýšení poklesu pracovní schopnosti o 5 % dle § 3 odst. 2 Vyhlášky. Posudková komise též vyšla z lékařské zprávy MUDr. H. ze dne 20. 9. 2022, na kterou poukazovala žalobkyně, a zohlednila též diagnózu Aspergerova syndromu.

26. Soud shrnuje, že na základě výše uvedeného považuje za dostatečně odůvodněný závěr, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

invalidity, kdy datum vzniku invalidity bylo posudkem stanoveno dne 20. 9. 2022, napadené rozhodnutí je tak třeba považovat za nezákonné, neboť žalobkyně splňovala podmínky pro přiznání invalidního důchodu pro invaliditu v prvním stupni.

27. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil pro jeho nezákonnost dle § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení, v němž bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.), bude žalovaná vycházet z Posudku MPSV, který nechal soud v tomto řízení vypracovat, žalovaná tomu přizpůsobí svůj další procesní postup.
28. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy ve věci úspěšné žalobkyni žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. ledna 2024

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.